

Lục Tỉnh Tân Văn

Đo. Vở Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)
SỐ THỨ 783 NGÀY THỨ HAI 28 JUN 1920 - NGÀY 13 THÁNG NĂM ANNAM NĂM (Canh-thân) NĂM THỨ 13

GIA BẠN:
Đo. Vở Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)
SỐ THỨ 783 NGÀY THỨ HAI 28 JUN 1920 - NGÀY 13 THÁNG NĂM ANNAM NĂM (Canh-thân) NĂM THỨ 13

六省新聞
MỖI TUẦN LÊ RA BA KỶ:
NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU
Mỗi số báo là O S O S
TELEPHONE N° 170 Address telegr. LUCTNB-SAI608

GIA BẠN:
Đo. Vở Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)
SỐ THỨ 783 NGÀY THỨ HAI 28 JUN 1920 - NGÀY 13 THÁNG NĂM ANNAM NĂM (Canh-thân) NĂM THỨ 13

POUR LES ABONNÉS:
Đo. Vở Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)
SỐ THỨ 783 NGÀY THỨ HAI 28 JUN 1920 - NGÀY 13 THÁNG NĂM ANNAM NĂM (Canh-thân) NĂM THỨ 13

MỤC-LỤC

- 1. - Việc buôn bán của người Annam.
- 2. - Phong tục.
- 3. - Sở thương chánh.
- 4. - Địa lý.
- 5. - Phần thưởng.
- 6. - Trường dạy học máy.
- 7. - Lâm nghệ heo xe kéo.
- 8. - Bình Annam.
- 9. - Di đản.
- 10. - Thông báo.
- 11. - Tự do di dân.
- 12. - Văn nghệ.
- 13. - Hướng truyền.
- 14. - Oan gia theo mãi.

Việc buôn bán của người Annam

Lần này, người nước ta đã hơi chăm bần về nghề buôn. Như là các nhà-báo, thấy người trong nước làm ăn khó-nhọc, đang sinh-nhai càng ngày càng hẹp, mà bao nhiêu mới lợi, đều tập trong tay người ngoại quốc, mới rí nhau mà cổ-động quốc-dân, bảo phải hùn-hiệp nhau mở các cửa hàng đồng giảnh cái lợi-quyền lại một hai chút. Điều đó rất phải, ai cũng chịu các nhà-báo nghị-luận như vậy là có ích lắm.

Song tôi thường nghe các nhà-buôn Annam ai cũng nói rằng người mình không tài gì tranh với người Khách được, mà thiệt quá là tranh không được, chưa hề thấy nhà-buôn Khách nào bị ế bị lố bởi sự tranh đua của nhà-buôn Annam bao giờ; chỉ thấy nhà-buôn Annam bị ế bị lố thì có.

Trong đó có nhiều cơ, nhà làm báo đã muốn cổ-động nhà-buôn Annam, thì phải nên từ những cái cơ ấy, và phải nên tỏ bày cái cách tranh làm sao cho người ta nghe được, thì cái câu nghị-luận của mình mới có giá hơn là cứ ngồi mà than-van và xuôi-dục người ta: *Đồng-bang ơi! lợi quyền «Chức» vét rảo, phải ra mà tranh với họ!*

Kết cái cơ nhà buôn mình thua nhà buôn Khách thì nhiều lắm. Họ có học mà mình không học, họ quen mà mình lạ, họ đồng mà mình ít, thì làm thế nào mà tranh lại với họ? Vậy thì muốn tranh với họ, con buôn mình phải học, phải tập cho quen, rồi sau phải nổi lên cho đồng, được như thế thì hai sự ngang nhau, mới có thể tranh được. Phải rồi, song đó cũng còn là việc về sau, chớ bây giờ đây phải làm thế nào?

Nhà buôn Annam trước hết, phải biết rằng mình buôn bán đây là buôn bán với người Annam, người Khách buôn bán đây cũng là buôn bán với người Annam. Lấy người Annam mà buôn bán với người Annam, há không quen thuộc hơn người Khách? Hay là tại hàng củ Khách tốt, giá của khách rẻ, và Khách

đãi đằng người mua thiệt thà tử-tử, nên ai cũng mua của Khách và Khách được lợi nhiều chăng?

Nhà-buôn Annam đã nghĩ như vậy, rồi có thể mà làm cho được như Khách hay là hơn Khách. Phải có những hàng-hóa tốt, phải tinh giá nhẹ, phải tiếp đãi người mua một cách cho lịch-sự. Thế thì người Annam có lẽ đều đến mà mua của tiệm Annam chớ chẳng ai đến tiệm khác mà làm gì.

Tuy vậy, sự tiếp đãi lịch-sự thì ai mua bán mà không bắt-bủi ai không gian-lận ai, tức là được. Chỉ có đến hàng tốt mà giá nhẹ là rất khó. Điều đó quan-hệ với cái vốn liếng và cái tài-học của nhà buôn, nhà buôn phải kiếm cách thế nào mà làm cho được, thì cái tiệm buôn mới đứng được bền.

Như là trường thương mại ngày 15 Septembre tới đây sẽ khai tại Hanói. Cách học sinh phải mau mau xin vào trường ấy, đừng mà tập tành học thức chớ lảnh nghề buôn, bỏ toàn chính cho chỗ nào khuy kem, đường ấy lần lần đồng bang ta ngày kia cũng phải tranh giành lợi quyền nơi chốn thương trường.

Ấy là nói về nghề nhà buôn, còn người Annam mình muốn cho việc buôn Annam được phát đạt thì đừng nên giúp sức vào mồm lì, mà phải mình phải có cái lòng yêu nước, yêu Annam mà mua hàng cho người Annam. Đã biết rằng bất kỳ hàng nào, hàng của ta mà rẻ thì mua, chẳng ai chịu nói làm chi, chớ mắt một đời mà của đáng mua, thì cũng nên mua cho người Annam. Khi bấy giờ, ta cần cũng như bỏ ra một hai đồng xu mà làm một việc phải nghĩa vậy.

Đại phạm việc gì cũng phải làm lần lần, ta muốn tranh lợi-quyền với khách cũng phải tranh lần-lần, mỗi ngày mỗi ít, ban đầu tranh nhau cái mảnh-thẻ nhỏ nhỏ, sau mới đến cái lều lai lớn. Chớ còn ngồi mà nói tranh mà không biết cách tranh làm sao thì cái nói đó chẳng có kết-quả gì.

L. T. T. V.

Phong-tục

VỢ-CHỒNG CẬP-NÁCH

Thường Annam, như là trong đồng, và thành phố, hay ché hay nói, mỗi khi có thấy vợ-chồng ông Tây nào đi đó, thì sao vậy, kỳ vậy, cặp-nách nhau đi như vậy, sợ sợ lấy trai, sợ chồng có mèo, chày mèo-sao? Thiệt là khó coi, là vì không hiểu, mà cũng không xét, ché thì vụt ché, không để tại mình nhà-que, phong tục con xưa, chớ chi mà xét cho kỹ thì phải hiểu.

«Bên nước Pháp, mấy cái chỗ mà thành phố lớn, anh em bạn cặp kè đi chơi, mà cặp kè lỏng, còn lạc mất kiếm không ra tay, hướng chỉ vợ-chồng, cha-con, anh-em, mà đi không vậy thì khi về cũng hai lần hai người mà lại hai ngã nữa. Xứ Pháp là xứ đại đại, thường khi bên này đương qua bên kia đường phải 5 phút đợi, hoặc người ta hoặc xe ngựa cũng vậy. Đồng qua lính tuần-thành tay cầm còn dài chừng 5 tấc, hai người đón mấy ngã tư, cò qua tứ lốp.

Làm như vậy, thì bốn ngã phải một đi qua đường mà thôi, tại đồng qua nên qua không dứt thì phải ba người đợi: hoặc 5 hoặc 10 hoặc 15 phút, cũng như 20 phút thì một hiệp mình đến đó gặp phải đợi đến cuối.

Khi ra đường người lạ ngó vào thì hiểu, không cần phải hỏi là vì đáp khác nhau vợ-chồng, cha-con đến khác, cũng như cái hôn nhau trên mặt, mỗi người đều hôn khác, cha hôn con có cách, vợ chồng có cách, con hôn mẹ, mẹ hôn con cũng vậy.

Bởi vậy nên phải biết, phải hiểu rồi nghĩ lại coi, phải tại mình ít phép ít lễ quá, cho nên chưa tăng chế độ cho đỡ — Cứ khu khu giữ chữ nam nữ bất thọ thò bắt (bản, thì là quê mùa quá, ai cho tay làm tới đó, nếu mà hiểu tập đến đó, thì còn đi nhà trường học làm gì — mà lẽ nghĩ còn thiếu lắm vậy.

Thợ mà bắt thân thì là yên mình, ngay thẳng hẳn nói, cũng già như, đi đường xi được bạc vàng mà không tham là tại nơi lòng mình tốt, ngay, văn minh.

Mua thuốc lá của nhà

Nếu hút những hàng thuốc rất ngon chế tạo tại nhà máy thuốc lá Hanói.

- Kẻ ra máy thứ sau này:
- Thuốc hiệu « Con gà »
  - « Con voi »
  - « Đồng-minh »
  - Thuốc Cigares
  - Bông hộp 50 điếu hay 100 điếu.
  - Văn rói 10 điếu hay 30 điếu.
- Mỹ hàng thuốc này:
- Annam trồng
  - Annam chế tạo
  - Annam bán
  - Annam sản đồng.

Sở thương chánh

(Douanes)

Thi Thơ kỳ

Ngày 2 Aout 1920, sẽ mở hội thi Thơ kỳ hậu bổ tại Saigon — Haiphong — Hanói — Namphân — Tourane — Quinhon — Nhatrang — Phnompenh — và Vientiane.
Thâu đơn xin thi cho đến ngày 1er Juillet 1920.

Phải lo giấy tờ cho đủ mà găm theo đơn, thi mới được cho thi, bằng không đủ không được thi.

Địa-Lý

Trong thời đại này, thiên hạ đồng đảo hơn trước xưa nhiều lắm, nên sanh cũng nhiều mà từ cũng nhiều, kiếm mua cho đồng một số đất thổ mộ cho cao ráo thật rất khó, đồng phòng ngày sau, ông bà cha mẹ quá vắng còn dư lại thì để cho con cháu đời đời ngày sau, hay là người thân thích trong họ hàng mình. Đã lâu đời rồi người Annam ta học theo chữ Tàu nên đã làm lỗi nhiều chuyện, cứ đi lạc đồng hoang, thường sách vở của china hay dạy chuyện đời đời loạn lăm.

Vì dụ như một nhà kia giàu có mua đồng một miếng đất thổ mộ tốt cao ráo, đồng nửa mẫu (50 cao) đến khi ông bà cha mẹ qua đời, rước thầy Địa-lý đến coi hướng làm long diêm huyết, chọn hướng tốt đồng sau con cháu làm ăn tấn phát, thầy đặt địa bàng coi hướng nói chỗ này tốt chỗ kia xấu, thì chủ cũng nghe theo lời thầy mà chôn chỗ đó, cách ít năm kế người khác qua đời rước thầy đến nữa, thầy lại chỉ qua hướng khác, chôn như vậy thì một miếng đất nửa mẫu, chôn có bốn cái mà thì đã chôn hết đến, sau đó người nào qua đời thì con cái của họ chọn đồng mà chôn, họ chôn hướng đã chôn của người ta hại cho chủ chôn là người này đất đầu có mà mua, hệ chôn ba ngày thì phải chôn, đã lâu sao đồng mà tâm long diêm huyết.

Chi bằng chúng ta bắt chước làm theo bên Âu-châu, một miếng đất chừng nửa mẫu chôn 100 cái mà cũng không chật, là vì người ta chôn có thứ tự, ngày hàng, lớn theo thứ tự, nhỏ coi rất đẹp, mà người ta cũng theo thầy địa-lý đất, thì còn cháu người ta cũng thông minh trí tuệ, học giỏi thì đậu cử nhơn tẩn sĩ cũng như nước Tàu vậy, lại có người giàu đến một hai trăm triệu, đồng-bang ta cũng nên xét cho kỹ, thì rầy về sau đừng dùng theo thầy địa-lý nữa vô ích.

Kỷ vị (Douanes).

HỒI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Ngoại-quốc với thuốc xứ Algérie là Thuốc-dịa Langsa. Hễ biết lựa thuốc rời và thuốc điều trị đất ở xứ Algérie mà hút, thì tức là dùng đồ **thở sáng Algérie** quả thật là đồ **thở sáng Đại-pháp** và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng

Hãy nên hút thuốc hiệu TRÁI-ĐẤT

ra nhiều chuyện hại cho người đau hay tin quá thê. Mấy người này chớng ăn-năn thì có nhiều khi trẻ rồi, chớng qua khỏi tay thuốc Nam, thuốc Bắc, thấy pháp v.v. thì mới nghĩ mà đem tới nhà thương. Lúc đó thì đã nặng rồi bệnh khó trị, lâu giảm hay là trị không được nữa. Đó là dấu hiệu hại trị quá! Nào thấy bóng có ai chiếu thuốc cho đâu.

Vậy thì phần nhiều mấy người nghèo lúc đầu ốm nên xin thuốc hay là vô xin năm nhà thương là dấu đường tiền vì một là bệnh mình có thể mau thuyền giảm, hai là khỏi tốn tiền như ở nhà mình.

NH.

Di đoan

Thần trùng.

Thần trùng là một vị thần chẳng biết về hạng đẳng nào, chức trách gì, tinh khí thế nào, mặt mũi ra làm sao, nơi ẩn chốn ở vào đâu, lời ăn tiếng nói ra thế nào, xưa nay chưa ai tường rõ; chỉ theo miệng mấy bác thầy pháp thì có bác bảo rằng thần mình cao mười hai thước, miệng rộng tám gang, có nanh dài vút nhọn; bác thì bảo rằng là một vị thần dữ ác cai quản qui sứ ở Âm-ti, bác lại bảo rằng là một loại ác điều rất to, lông như lông cú, mỏ như mỏ cò, mình như mình ngựa v.v. Hễ ai chết phải ngày trùng, tức là ngày bị, meo, hời, trong tháng nào cũng có, thì thần ấy sai qui sứ đến bắt con cháu phải chết mãi; tùy theo mạng số người chết, ít mạng số con cháu mà gia giảm, có người bạp mạng số nặng lắm thì con cháu chết đến không tiết đồng tiết giống, khổ số sự hãi lắm. — Những người ít suy trước nghĩ sau, cứ thấy kẻ trước làm thì nay bắt chước, có sách nói thì tin theo, lại mê về môn-mép mấy bác xói-chưỡi báo gì nghe nấy. — Mấy bác xói chưỡi lại khéo bày đặt ra nhiều điều huyền hoặc để dọa. — Phép của các bác thường hay làm những cách này. — Người chết phải trời cả tay chừa lại, hoặc là lấy kim găm hai mí-mắt, may miệng, hoặc lấy dùi nhọn đâm lủng hai tai và dùng dùi ấy để ếm kín hai lỗ tai, hoặc là lấy dây thép cột chặt hai ngón chừa và ngón tay cái, rồi lật sắp lại mà bỏ vào hòm; hoặc là không trời buộc gì mà chỉ lấy bốn cái đinh thiết dài mà đóng cả bốn chừa tay vào ván hòm. Đến khi chôn chỉ khiến thợ vùi người đem ra đóng đê khởi trên đất, hoặc là chôn ngược đầu xuống đất, hoặc là lấy trấu vùi lại rồi trên nắp hòm lại đục lỗ một lỗ cầm cái ống tre vào, miệng ống tre lại nhận trái mướp để cho ánh sáng, mặt trời chiếu thấu vào người chết, chẳng cũng lẽ gì cả, trong ngoài toàn là bùa chú yểm trừ và phủ chú của các bác xói-gà cũn mò mà thôi.

Như vậy cho được ba tháng, sáu tháng hoặc một năm rồi mới sửa sang lại tử tế.

Làm như vậy là có ý khiến cho người chết đó, phải dui mắt, trit miệng, điếc tai, què chun, gãy tay, lòn ngược đầu. Còn lấy gì mà khai báo với thần-trùng biết con cháu mấy đứa ở đâu tên gì để thần-trùng biết mà sai đi bắt. Lại que chĩa gãy tay, gãy đầu nữa mà đi chỉ đường cho qui sứ tìm nhà.

Làm như vậy thì rõ ràng trái lẽ hiếu kính, bỏ tình cốt nhục, lỗi đạo luân thường; nó nào người đến lúc chết là khi tàn cùng để lại cho người sống một cái thương tiếc biệt ly đau đớn vô cùng. Người sống muốn tỏ lòng với người chết chỉ có sự liệm và sự chôn mà thôi, nó nào may một cái quần, chôn sấp đập ngựa, khổ số như vậy?

Rứa mà xưa nay vẫn có kẻ tin chuộng lại lấy làm nghiệm làm phải, lại còn thêm ra làm điều ngu dại. Mới đây ở trên Côn-làng Yên-mông người ta thấy một cái thầy dơi con nit chường mười tuổi, chỉ bó có chiếc chiếu rách, mắt miệng đều găm kim cả, bỏ vào trong một cái bụi gai, thân mình những kiến, rười đã bu thây cả qua, điều chia sẻ, hỏi thuốc biết ngăn nào! Ctr đó mà nghiệm thì chắc là đã có bác gà xối nào sanh sự đó chi!

Lạ thay! khi đau ốm thì mới thầy cho giới bớt thuốc. Thuốc không cứu nổi, thì đánh vì số mạng tin cùng. Đến khi đã tin cái số mạng tin cùng ấy sẽ lấy sang người khác nữa, thì lại cậy cái pháp lực vô lý của mấy bác xói-gà mà trừ khử. Thế ra đáng thuốc thang hay dở cũng tin, số mạng dài ngắn cũng tin, rồi đến lấy pháp lực mà đánh lại số cũng tin được, thế mới biết cái ngu to quá!

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC

GIA BẠC VÀ GIA LỬA
Giá bạc kho nhà nước 8fr.50
Giá lửa, là 100 kil. chỗ tới nhà máy Cho on (theo thuế) 6.2 (0 tới 5.2)
NAM-KY
(Cochinchine)
SAIGON.
Bù thứ giấy
Ông V... làm việc ở Thương-Chánh, ngụ tại nhà hàng «Graud-balcon», có rằng lúc ông đi tới chợ Bến-Thành thì không biết ông làm rơi hay là ai toan lấy ông một cái bóp-phoi có chữ C.V. đựng một cái giấy 100\$00 một cái giấy 20\$00, năm cái giấy 5\$00, một tờ giao kèo, ba cái giấy số (số máy không biết) và nhiều giấy tờ khác nữa.

Ăn cướp cạn
Khách Hứa-Kiểm làm mại chín hãng Ah-Young và Tân-Phan ở đường Chai-gheon, môn hải số 18, có bớt rằng một hôm y đi đường B d Gallièni, tới ngã tư đường mới (rue Neuve), gặp sáu người lạ mặt cầm cây dớn y mà đánh giật hết 30\$00, một chiếc cà rã vàng nhận một xoàng giá 300 quan tiền tây và trang vật

đó đạt khế nửa tách là 119\$00. —Kiêm.
Một cách trả tiền xe rất lạ
Lý-vân-Dậu kéo xe kéo số 1340 gặp một tên lính tập lạ mặt kéo xe đi một hội thố mó hôi. Chờng biểu ngừng, bước xuống xuống lấy tiền trả, nào hay gặp tên lính tập lạ mặt này và thấy mặt cả chơn hừu. Chờ xe kéo là tên, cụ linh chạy, nào hay trời bắt dung gian, liền một luồng gió nổi lên bay nên trùm của cụ linh, xa-phu lượm được đem lại hội số, bớt gói nón ấy cho quan và tên cụ linh số 5828 (trên nón có số 5828) là cụ nào cho biết mà trả tiền xe một cách lạ vậy.

Cũng nên cho lỗ mũi ăn trà

Kỳ báo rồi có đăng một vụ người Ang-Lê đánh Đò-vân-Xê sặt máu mũi, say số tuần thành tiếm ra người ấy là ông quan ba chiếc tàu «Cadaretta», đậu tại quai de l'Yser. Lúc ấy ông có chén, ông đi xe kéo, cái cụ làm sao đó, hai tên lính Matelots Annam binh tên kéo xe, đánh ông một cây dớn gánh. Ông sắn thầy Xê lỗ mũi biểu nó rước bát với ông mà bắt không đặng ông ghừ không biết sao, sau có ông Men xuôi nên ông thôi Xê lỗ mũi ăn trà, sau ông Men đi rồi có gói cho 6\$00 biểu cho Xê mua thuốc xối. Xê thì tay lấy bạc bỏ túi và xin bài nui. Còn hai cụ lính mạch-lỗ kiếm không ra.

AI GẶP THẮNG NHỎ BA CHỚP

Ng. H. 27 tuổi, kéo xe kéo số 756 C. ở đường Thuận-Kiểu, có bớt rằng cháu y tên Trần-v-Hương, 6 tuổi, đi đầu mại từ hôm 20 tây đến nay. Tháng ấy cao 7 tít tây, trung trung đứ, mặt tròn, da đẹp, mặc áo thun trắng, quần lạnh đen cù, trên đầu chừa ba chớp.

NGỒ CÙNG

chư qui độc-giã
MONSIEUR LE HOANG-MU, vì bệnh đau mắt đã nhiều ngày mà chưa lành, muốn đợng đợng an, ngừng bút hai tuần lễ. Xin chư qui độc-giã niệm tình hi xá, mạnh rồi sẽ tiếp.
L. T. T. V.

KỶ DO DIỄN BANG

(Tribune libre)
Nếp mình thờ thê, đôi lời quế kịch kính đưng các viên quan Hộ-đống Quan-hạt.
Kính bằ các quan Hội-đồng quân-hạt đưng rổ:
Vả chớng năm 1919, tôi có trộm nghe lời luận của cụ quan Toàn-quyển đại thần Albert Sarraut hừa bớt số hương chức các làng và cho xuất bạc công nha cấp lương tháng cho hương chức đương niên hành chánh. Thiết lời ngài hứa đó đáng lời châu ngọc, lại là kế hay, cả thầy hương-chức làng trong cõi Đông-

pháp này, ai nghe tới cũng vui mừng cảm phục và ngóng trông như hạn trông mưa, song, nay đã lâu ngày rồi, e khi quan trên nhiều việc mà quên đi chăng?

Vậy nay chúng tôi hết lòng cầu khẩn các ngài làm ơn giúp tôi nhất lại giùm mà làm phúc cho chúng tôi nhờ, và chúng tôi xin trần tỏ dưới đây, cam thất lễ xin nghiêm xét:

Vả lại vì cơ sao năm nào các làng cũng đều kêu vang rên siết về sự bần cư hương chức không đưng? Bởi ai cũng nghĩ trong trí rằng: « Hễ ra mà lãnh chức làng tuyên chỉ rồi thì tự thủ chỉ y, tự tiền đó hậu, hằng ngày vướng phễ việc nhà, vì lo phần sự trật quan tờ đống, có khi việc quan cần kíp lo thoi chạy sấp chạy ngựa, quên ăn quên ngủ, đã vậy mà còn phải bị quan trên qu, quan Quận Rầy, thầy cai trách, thầy phó la nhà. Ôi thôi! kẻ làm sao xiết sự gian nang của viên chức làng! Chớ chi mỗi tháng có tiền lương chừng năm, bảy đồng mỗi một người, thì cũng cam chịu cho đưng, cái này tổn cơm nhà, áo vợ, hết lòng giúp việc quan và việc làng thôi. Đã không đưng tiền nào về được nước nhà, mẹ chớng vợ con, mà lại bị quở phạt vấy bừa, thiệt là trâm đưng ngàn cay kẻ sao cho xiết.

Bằ các ngài xin nghĩ lại coi, nếu ra làm một vị hương chức, từ đầu năm chỉ cùi, như những người giàu có thì chẳng nói làm chi, còn kẻ nghèo, những mắng lo việc quan cùng việc làng hoài, làm sao cho đưng tế lợi mà độ hồ khẩu, lấy chi mà bảo toàn thế thì? Bị vậy đó mà hóa ra việc mất nghĩa thanh liêm, giữ không trọn bản phận.

Ấy vậy, cùi xin các ngài lấy dạ nhiệt thành, thi ân bố đức, tỏ xin cùng Chánh-phủ cai-trương định ít nhiều lương bổng mà cho nôi vị hương chức chúng tôi trong mỗi tháng; ước đưng như vậy chúng tôi hết sức lo trở mặt nhậm, on các ngài sánh tài theo.

Hương-chức các làng đồng kính bái.
Vi-hương-thuận-zuân,
L. HOANG-DUNG.

Chữ rứa người Langsa
bộ «BAC-CHUS» mới cho bị Nam-kỳ lần thứ nhất, ngay không có thứ rứa mà bằng.
Chỉ một mình Hạng Đônê Frères trở mà thôi.

Văn Uyên

(Variété littéraire)
Truyện Kiều (Tiếp theo)
Nào ngờ cũng là bợm già,
Bạc bả học với Tà-bà đợng-môn!
Thầy nàng mận phâu trơi son, s. mu cò ép nàng lấy cháu mu tên là Bạc-lynh, rồi cớng đem về cháu Thai. Nhưng

Độc-Hạnh cũng lại là một tướng Mã-dám-Sanh, « cũng phường lán thịt cũng tay buôn người » cả. Tới nơi thời
Đưa nàng vào lay gia-đường,
Cũng thân mày trắng cũng phường
làu-xanh.

Thề là Kiều lại mắc vào làu-xanh một
lần thứ hai nữa.
Tiếc thay nước đã dấn phen,
mà cho bùn lại vẫn lên mấy lần!...
Ở làu-xanh bỗng có khách hiền lòng
bôn phương, bên đề Kiều ở nhà mà đi,
quyet bao giờ làm nên công to về đốn.
Hai bên ý hợp tâm đầu,
Khi thân chẳng lo là cầu mới thân.
Từ-Hải xuất tiến ra chuộc lấy nàng
đem về làm vợ. Ở với nhau được nửa
năm, « trường-phu thoát đã động lòng
bôn phương », bên đề Kiều ở nhà mà đi,
quyet bao giờ làm nên công to về đốn.
Quả nhiên đi được ít lâu thời kéo binh
vê nước nàng làm phu-nhơn? Bấy giờ
thiệt là

Vinh-hoa bỏ lúc phong-trần,
Chữ tình ngày lại thêm xuân một
ngày...

Lúc thông-dong nàng kể cho Từ nghe
những nỗi long-đông khổ-sở trong bấy
lâu, và ước được trả ân trả oán cho
thỏa lòng. Từ cũng chiều lòng cho đôi
bên những người đã can-thiệp với nàng
từ trước đến nay, chia ra hai hạng, một
hạng báo ân, một hạng báo oán: báo ân
thời là chàng Thúc-Sanh, sư Giác-Duyên
và cụ Quán-giác nhà Hoan-Thư rồi làm
Hoa-nô đã có lòng ân-cán với nàng, bấy
nhiều người đều tặng vàng bạc gấm vóc
cả; báo oán thời trước nhất là Hoan-
Thư, rồi đến những bọn Bạc-Hạnh, Bạc-
Ba, Khuyển, Ưng, Sô-Khanh, Tú-Bà
Mã-giám-Sanh; trừ có Hoan-Thư nói
nàng khôn ngoan biết nhắc đến cái hội
lây đó kim-ngân đi mà không đui bất,
nàng nghe cũng động lòng, bèn tha cho,
Tha ra thời cũng may đời,

Làm ra thời cũng ra người nhờ nhen.
Còn những bọn kia chém giết hết...
Giác-Duyên trước khi từ tạ ra về, có
hứa với nàng rằng cứ như lời bà tiên-
tri Tam-hợp trời chỉ trong năm năm nữa
lại gặp nhau, san này quả như vậy.

(Còn nữa)

Rút trong Nam-phong

Hương truyền

HUE.
Ba-mươi còn học sách nên năm

Lối phố Đông-ba có người đàn bà
chứng hơn ba-mươi tuổi thường
ngày ngồi một bên hàng xén của
mình, tay cầm quyển sách mong-
mông nhỏ-nhỏ, miệng đọc lầm-nhầm
ra bộ ham mê quá. Có khi khách
đến hỏi mua mà cũng quên cả tiếp
khách.
Một hôm có người chị em bạn đến
hỏi mua vải. Hỏi đã ba-bảy lần mà
người bán hàng không đáp, cứ lầm-
nhầm đọc sách mãi. Người bạn lại
làm lạ, đến cúi xem thử đọc sách
gì, thì thấy ngoài bia đề ba chữ:
« Sách nên năm, » ấy là một thứ
sách để dạy cho con nít nên năm
tuổi học.

Khách hỏi rằng: « Chớ sao chỉ để
hơn ba-mươi tuổi mà còn mới học
sách nên năm? »

Chủ ra bộ thẹn cười mà đáp rằng:
« Ba-mươi tuổi mới học sách trẻ
nên năm, như rứa chị em có đáng
cười không? nhưng bữa này
cười mà độ vài tháng nữa thì có lẽ
cũng hết cười. Có giấu chị em em,
vốn là tôi thấy đố rầy chị em người
này đọc báo, đọc sách, coi tuồng, coi
thơ, người khác học nghề nghiệp,
viết thơ từ thăm viếng nhau, đều nhờ
chữ quốc-ngữ, mà tôi đây cũng đố
ngữ quan từ thế, mà có đố sách
ra thì như ngó bụi tre, chẳng thấy
chỉ là chi cả. Vì rứa cho nên nay đã
hơn ba-mươi mà còn học sách nên
năm đó chị. »

Khách vỗ vào vai chủ vui cười mà
đáp rằng:
« Chao ôi! chị ơi! Mấy ai mà biết
suy nghĩ phân bì như chị, này, hay
lắm! phải lắm! Chị miên cho được
chuyên cần, chỉ trong nửa tháng là
xong, có chi đến vài tháng; để rồi
tôi rảnh thì qua bầy vẽ thêm cho chị.
Hệ học được chữ quốc-ngữ thì chẳng
những là khi xem thơ, xem sách cho
đủ buồn mà thời mớ, đến như việc
biên chép sổ sách, mua bán, lại càng
có ích lợi lắm. »

Đông-Pháp báo tín

HUE.
Dịch trâu bò

Bệnh dịch trâu bò ở Camlô nay đã thấy
lan đến hạt Thừa thiên rồi. Hễ con nào
mắc bệnh ấy thì không ăn được nữa, vì
trọng họng và trong mồm, da phồng cả
lên như lán đèn sừng bòn móng chưa; đi
không được; ít bữa không lành thì móng
chưa thời rụng cả con nào còn sống được
vì cũng vô dụng vì chưa đau đi không
được Chư biết đến ngày nào mới mọc
được móng. Có con trúng nặng quá thì
phải chết.

Đang khi mùa màng phải cần trâu
bò để cấy ruộng mà chúng nó lại bị cái
bệnh này thì lấy gì cho điền gia dùng.
Sơ Thứ-y đã sử thử thấy thuốc chữa
thuộc cho trâu bò mắc bệnh, ấy lại có
liệu vào đông phòng triết ở đền Mũi nó
và Đả-bạc để ngăn ngừa và khám xét
những giống súc vật ở các miền trong
Quảng đem ra bán Huế.

Thị chứng hiệp quả

Hôm nọ giữa phố Đông-ba có xảy ra một
việc đánh nhau, người xúm xem đông
đáo quá. Cứ nghe tiếng ồn ã, ục ục
đau và tiếng kêu khóc. Tưởng là ai, té
ra thấy một anh chồng với hai mẹ vợ
đang há hoạc họng ra như hai cái Ống-
Loa, vừa chửi vừa đánh một người
bà yếu ớt nghe đau chỉ vì tiền-góp tiền
mười hai nào đó.

La thay cả vợ chồng đã đánh người
ta là một người đàn bà nghèo hèn yếu
ớt mình đã lảo đảo, người ta kem thế
thì thôi. Có danh gia chi đó làm, mà anh
chồng lấy làm đắc chí lắm, khác nào
cung pha vào giữa đám giặc mà lập được
công to. Khoe khoang rằng tao tai nghe
vô mười mĩ cũng chẳng làm chi tao mà
ta, mà mặt khoe tái, khoe tưng om
sòm.

Thôi chú! Tài tướng làm chi, bạn áo
đen với nhau, chớ chẳng nghĩ, nó làm
chị tẻ rứa?

Tôi chỉ dùng có một thứ
giấy NIL mà thôi giấy này
là thứ giấy văn thuộc đũa.
Tài nhớt của một mình hàng
Denis Frères đại lý khắp cả
Đông-đương.

IMPORTATION COMMISSION Entrepot de Cholom 71 rue Tông-độc-Phuong

Hãng trừ Hàng Hoa
Paul-HIẾU Cholom.
Các thứ vải. — Đồ gia vị Lang-
sa và các nước. — Rượu chát và
các thứ rượu ngon. — Các thứ dầu và
savon thơm. — Các thứ đồ sơn óng
và đơn ba. — Các thứ bốp da lớn
nhỏ. — Các thứ đồ vải và đồ mới lại
Paris gửi lại vãn vãn.
Hãng tôi cũng chịu ra công mà
mua các thứ hàng hóa làm nên
phương Tây và các xứ la theo như
vật.
Giấy thép để tạc: Paul-Hieu-Cholom
Giấy thép nới: 667.
Le Directeur
Paul Hieu
Officier d'Artillerie Coloniale démissionné
Croix de Guerre

TRẦN-VĂN-HIỆP chủ tiệm
Sửa xe và bán đồ đồ phụ tùng
ĐƯỜNG LƯU MÓN SỐ 99 và 101
ĐÀI-LỘ (SAIGON)

Kính càn Lạc-châu quý khách đặng
«: Tiệm tôi có đóng đủ kiểu xe như
à: xe mai, xe hai bánh, xe kiền, xe kéo,
xe bò càn có đóng thùng xe hơi theo
kiểu kiền thời, sơn xe thiệt khéo, làm
nệm, mành xe đủ kiểu, và cũng có bán
các thứ xe có sửa lại chắc chắn; có bán
đệm xe đủ kiểu, bánh xe cao-sun hồng
cây giá trị bán thay cho lại, cao-sun để
đề thay trong bánh, kiền đèn tay, đồ bắt
lê xe độc chiếc và xe song mã bằng da
tay may rất khéo và chắc, có bán yên
cỡi, chông đạp hai tiếng, bình để thấp
hạ khí để theo xe. Sơn xe và sửa xe.
Cái xin quý khách có dịp đến Đai-hộ
xin ghé lại tiệm tôi một chút trước coi
cộng cụ thể của tôi làm, sau có cần dùng
vào chi da thiếu mua giúp làm người,
thì tôi rất cảm ơn họ cả.
Còn chớ quý khách có muốn gửi
thư hỏi thăm mua chi cũng giá cả tôi
còn lòng hầu đáp.

Pharmacie Shanghai

TRÔNG RẰNG THEO CÁCH LANGSA
Nay đời Văn-minh; phẩm con
người thì có ngu-quan là thể diện
trước mắt, thứ nhất rằng trong
miệng mình là cần dùng hơn hết,
nếu hư hay là hỏng hết một hai cái
thì khó coi, nên phải trông lại thì coi
ngộ hơn, hồi đời xưa có bà Nữ-Hoa
liêng đã vậy rồi, con cháu quan của
con người có người không lo ăn vận,
nhiệm vụ cũng vậy có cái cao, thấp,
ra ra, mà nên phải chú ý mài cho
hàng tháng thì ăn uống từ nhiều
biết ngon, như sông rạch có lỡ phải
đời bỏ lại cho nguyên.

Tôi đã đi ngoại quốc học với mấy
ông danh tiếng bên Âu-châu về sự
trông răng khéo léo lắm, thiệt là
không ai bị kiếp, chẳng phải tới
đám khêu tài thì chớ qui vì, như
hàng tháng, của tôi tốt lắm, chẳng
hư người khác.
Còn lấy vàng làm răng hay là
bị răng coi sáng đẹp ngộ quá, đời
nay có nhiều người dùng.
Chớ qui vì như ai muốn trồng, đá,
cưa, bị xin đến tiệm tôi nghị định
tôi sẽ tính giá rẻ cho và làm cho
thiệt khéo chẳng sai.

Shanghai, Rue des Marins N° 188,
à Cholom Cochinchine

Người-Annam-ta

Nên hút thuốc lá hiệu « CON GÀ »
Vì thuốc trồng tại trong xứ ta,
Vì thuốc thơm tho hơn hết,
Vì chế tạo theo pháp vệ-sanh,
Vì bán giá rẻ hơn thứ khác
Nên bỏ các thứ thuốc ngoại quốc,
Mà hút thuốc lá hiệu « CON GÀ ».

Bán tại Đông-pháp Yên-thảo Công-ti ở Hà-nội,
Depôt tại Cholom, 2 et 4, rue Lareynière,
và các nơi tạp hóa, đều có bán.

Muốn bán

Caoutchouc cây, ương đã hai năm; Hột ương đều là hột lựa giông tốt. - Vựa trồng.

Muốn mua xin đi nơi ông HUỖNH-HỮU-NHO, Hương-Hào ở tại chợ Thủ-Đức.

Hãy uống thử thử rượu AMER HONORE LA một thử giải khát ngon thượng hạng... Ông Minh Hằng Denis frères có trẻ mà thôi.

Kinh trình

Lò rượu Đông-Dương của hãng Lang-sau kầu là Societe Francaise des Distilleries de l'Indochine (S.F.D.I.C.)... Kinh trình cho chữ vị Thương-nhơn và Saigon lập-đình hay rằng:

Kể từ ngày 26 avril 1920, Hãng rượu tạm dời phòng việc về số 66, đường Bonnard, Dãy-thép nối số 347.

Vậy khi cần mua bán, đòi hỏi và gửi thư từ chỉ, nhất thiết việc mua bán, tiền-bạc hay là điều đình cần thiết với Bồn-hối, xin cứ đi nơi đó mà ký hứa. Tổng-lý Nam-kỳ và Cao-miên Kỳ tên.

BAZAR MERCERIE JOUETS

Jules Ha-kim-Tuong

9 Boulevard Gallieni En face de la Gare Némésis Ouverture 30 Mai 1920

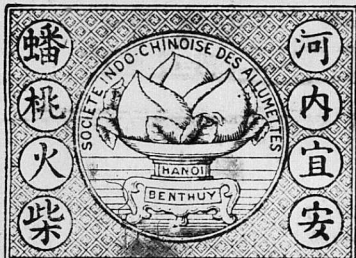
Epicerie VINS LIQUEURS

Ancien Employé de la Maison A. Courtinat & Cie

Ông Jules Ha-kim-Tuong vốn xuất thân ở nhà buôn Lang-sau đã lâu rồi, nghề thương-mại thật liêm-lễ lắm.

Nay ông riêng ra lập thương-cuộc Epicerie là sự đi để buôn bán đồ ngoại-đường mà nhất là hàng-hóa bên Đại-Pháp, đặng giới-thiệu cho nhà buôn ta trong xứ mình. Nếu nay ông buôn ta đã rõ đường còang-hương là một đàng cả của ngoại-quần, ai ai cũng mong bước tới, vì vậy nên ông Jules Ha-kim-Tuong, có người mở mang thương-giới cho quê-hương, để-xương hiệu này, trước bán giá rẻ cho người bán xứ, sau nữa thế vì nhà buôn ta mua đồ bên Pháp, được nhờ tiền số phi.

Vậy đặng hàng ta trong xứ châu, muốn hỏi điều chi về việc thương-mại bên Pháp hay là tại Saigon, gửi thư hoặc gặp mặt, thì ông sẵn lòng giới thiệu cho. T. T.

một mình hãng Denis-frères đại-lý cả Đông dương thử hộp quẹt này.

Hộp quẹt này khắp nơi đặng phép bán là một sự an nhò một hộp mà thôi.

N° (51) FEUILLETON DE 28 JUN 1920

ROMAN

ÔN KHA THEO MÃ

BA MƯƠI HAI ĐỀM

HỒ-CÁNH-TIÊN tự thuật

ĐỀM THỨ TÁM (tiếp theo)

Nhơn dịp quan Công-Sứ đất Léo đất chỉ ngồi Công-Sứ Trung-Kỳ, chàng khởi bao lâu nữa ngài sẽ đi, tôi tính xin ngài đem tôi theo ngài vào Trung-Kỳ làm việc. Bên khi ở-nhà tôi thấy tôi chàng vui kim lời đon hời, tôi mượn lấy cớ mà đáp rằng:

«Chàng khi khác hơn là chàng còn mấy ngày nữa đây tôi sẽ bị đối theo với quan Công-Sứ vào Trung-Kỳ, nên tôi buồn lắm; song không phải tôi buồn vì không đặng ở đây lâu dài, xét vì làm việc quan ở đâu cũng vậy, tôi chỉ buồn vì tôi phải xa cách vợ con, cũng bởi xứ lạ, người cũng không quen, chưa để chàng đâu thiệp đó. Lại tôi cũng buồn cho phần Đệu-chánh-Tâm, cái số chàng may tới đâu cũng rồi. Công-danh đã là, kim-cải lại rồi, ngờ lên đây, trước là nường cảnh là giải sầu, sau cây sực tới giúp đỡ; có để đầu người chưa được chơn khỏi bần, sự chàng may đã chực đợi người; tôi chưa biết liệu sao cho anh em, nếu để cho người cảnh tỵ bơ vơ, thì đầu lòng biết mây. Có ấy nên-

lại cũng bởi xứ Trung-Kỳ tôi không quen với ai, e thế-tử-tửm để bắt tiên-tôi tính để mình ở lại nữa, một là chờ tới tôi để sắp đặt cho an, hai là mình chiểu có giùm Chánh-Tâm trong cơn tôi vắng mặt.»

«Ở-nhà tôi nghe dứt, làm thỉnh hồi lâu dường như suy xét là phải chăng, rồi ngẩn-ngờ thưa rằng: «Xét phần xương-tủy, theo phép thuật phải cần đầu vàng dạy, há dám cái qu, nhưng mà việc chi kia, chi sự việc này đây cũng là việc nhà, thiệp xin để tôi phân giải. Nếu tình như mình vậy, tôi tưởng lẽ chẳng tiện cho mình mà cũng chẳng tiện cho tôi, song chẳng tiện cho mình thì ít, chẳng tiện cho tôi thì nhiều, xin mình xét cặn.»

«Và lại đặng từ đây tới Trung-Kỳ chẳng là cách trở lắm, mình đến đó một mình dợt sắp đặt cho an nơi an chỗ chẳng là lâu, mình để mẹ con tôi ở lại đây, như phần tôi thì chẳng nói chi, chứ như con, tôi e nỗi phụ từ tình thâm, khiến cho cha nhớ con, con nhớ cha chịu sao cho thâu / Tôi e nó nhớ mình mà sanh bệnh đi chăng ?»

«Còn như phần tôi, mình đi rồi thì cũng không về vàng lời mình dạy. Tôi cũng muốn chiểu cớ Chánh-Tâm làm chút ngặt có một đặng vàng mặt mình, không lẽ để Chánh-Tâm ở trong nhà cùng tôi; như mình biết lòng tôi, rõ bụng anh

Thứ Hai 17 Mai 1920

KHAI TRƯỞNG

ĐẠI DƯỢC PHÒNG

Ở đường CALINAT SAIGON, số 195 tới 201

Ông André LÉ-văn-Minh, Tổng-lý. Đa-thuợc nhất hạng ở Việt-nam thành Paris, Học-mãnh tốt nghiệp trường y được báo-đ, Cựu học-sinh các trường đặng thành Paris, Cựu học-sinh công các nhà trường tỉnh Seine, Đặng phần thưởng như: hạng kỳ thi báo học 1914;

Mỹ-dại-bạc

Mỹ-dại-đồng

Chữ ti cấp bá tính thành Paris

Mỹ-dại-đồng

Chữ hội Pháp-nhơn Pháp-quốc (thành Paris)

Ton thuốc

Chỉ y theo toa của thầy thuốc cho.

Phần việc riêng

Đủ cho họ chế thuốc Lang-sau quán sức.

Thuốc chữa nghẹt mũi Chẩn liệu Lang-sau

Chất bán-hợp thiết rỗng và nhất hảo hạng

Phần Gift

Saun vị học Tả-bảng học và-Mỹ Học

Ô-hắc chế nước uống

Hoàn-Tô

Đủ phụ tăng và bổ trợ

nhất hạng

Đủ chụp hình

Đủ hát

Đủ lợp

hàng máy Chung-Kỳ

Bổ trợ - Thuốc chất - Tráng-trĩ

Nước Suối

Nước ca suối Lang-sau

Mái Huế thảo

ĐẦU HOA

Đầu Essence de Menthe hiện «Mitcham» nhất hảo hạng

Thuốc thiết nghiệm và các vị của ông Lê-văn-Minh Hồi giá

Thuốc bổ Oculaire Hườn nhò mau tang ra nước Trích đã ba thế quinquin Bỏ lực và trị bệnh mắt

Thuốc tiêu Thuốc valerianate d'amoniacque Co-Y-viên nhĩa chứng trị bệnh đau đầu cổ.

Thuốc xó

Thuốc buồn rồ

Em-diên vị hay

Kola Stabilisée

Hườn sinh lực sung

Gadolul

Thuốc có lợi đau cơ morus

ĐIỀU DƯỢC PHÒNG

Tiệm Lang-sau

Bán rộng những thuốc Lang-sau

Nhà lãnh mua tại Paris - Lyon - Marseille - Nice

em và vì nghĩa anh em mà chàng nể, chỉ như tôi, tôi e, miệng thế không hầu xét nét, bày những điều si tiếu ở danh, đường ấy chẳng là thẹn cho phận tôi công, họ bẻ cớ ăn làm tu? Thoán lại, theo lẽ đời thì thiệp phải nói vậy đó thôi chứ mình dạy vậy, tôi vàng chịu vậy, đầu miệng thế bày đến, hướm ông thừa để, tôi cũng chẳng quảng gì, miệng mình biết tốt thương thì đủ. Song một điều, bày cái đây mình biểu vậy, sau có rình để để chàng tâm chỉ ra, bày tôi tại mình biết lấy đó làm hồ người mà chia lòng mình đây, thì tội nghiệp cho cái phận hèn này, vì chữ xương-tủy mà phải chịu chung khổ nạn si tiếu!»

«Hay lời giải của ở nhà tôi, làm cho tôi cười mà thêm hận, nghĩ cho phần bạn-bà lang-tâm, khéo kim đến ngăn đón gió. «Tôi tưởng chắc, có Đệu-chánh-Tâm lên mà lại gặp dịp tôi đi, để nó ở lại nhà và đặng lời tôi biểu vậy, thì may mắn cho nó lắm chớ, nói mắng biết lay chi cần, nó lại thì tôi ngu, chẳng biết gì, nên nó giấu kín tình gian, đặng lý ngày mà mới miễn; Nghĩ có đặng tức cười cho chàng I Xét vậy mà giận rồi cũng nghĩ ra cũng phải, vì nó thâm biết cái nỗi mắng của nó sau có chỗ buồn cũng bởi, lẽ cố nhiên, thưng khó ập vợ, nhúm lửa để gì giấu khỏi; đầu cho giữ kín như mìn, sau rồi cũng lộ, Nếu

chàng ngăn trước đón sau, để tới lúc mưa gió tang thành, lấy chi che chở. Có khôn thì phải có ngoan chớ sao, nhưng mà mưu kế tôi để sẵn dành, há để làm tay phụ nữ!»

«Thâm nói như vậy rồi, tôi gương gương mà đáp lại với ở-nhà tôi rằng: «Mình nghĩ xa với, xét ra bạn lẹ vậy cũng phải và tôi cũng không, nhưng mà tôi khuyên mình chớ nên theo Lão-tôi biểu sao rằng vậy, trăm điều chi nơi tôi, quảng cho miệng thế. Mình chi việc ở nhà lo chiểu cớ Chánh-Tâm như có mặt tôi đây, thì con người con, đặng triệu mền chi hướm nhơn chi cách, thật cũng khổ nạn; cha như tôi, con như cha, mà đặng lại xa, chịu làm sao xiết, nhưng mà nếu mình giằng đặng tất lòng, thì tôi cũng có thể mà tính đặng tình cha con hôm sớm, Con mình tuổi cũng đã nên năm, chẳng còn bỏ mợ chi mà sợ. Và lại, từ bao giờ đến bây giờ, tôi có vợ, mà trước mặt mình cũng đặng biết, thì tôi cũng chẳng sợ chi, chớ chi, không sợ chi, con Thành; nếu mình chớ con Thành đem nó theo với tôi, thì yên lòng tôi lắm.»

«Nghe qua, ở-nhà tôi ra bộ hải hàng, trở mặt ngó tôi, dường như tìm kiếm trên gương mặt nét mặt tôi, coi có dấu vết cho nó biết tôi nói chơi hay thật.»

(Sau sẽ tiếp theo). L. H. Mưu.

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây này dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương này

LẬP RA TỪ NĂM 1865 HỒI TRƯỚC CỦA ÔNG HOLBÉ và RENOUX

Nay ông L. SOLIRÈNE, nhưi hạng bào-chê sư, kê nghiệp

ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chur quân-tù có cần dùng thuốc tây xin hãy gởi thư cho tiệm thuốc này mà mua, thì sẽ được vừa lòng. Cửa ĐƯỢC-TÀNH LỢC-BIỆN xuất bán rồi! Ai muốn xin thì viết thư cho ông Solirène, ngài sẽ gởi cho không

Khi nào có việc chỉ hị bạ muốn đãi dàng quan-khách mà chẳng dùng rượu (Samban) (Champagne) hiệu: Tisane Merquis de Bergey Thứ nira Thì làm sao mà cho phi tinh vui vẻ động Rượu này có một mình hãng Denis freres trư mà thôi.

LỜI ngỏ cùng khán quan

Chư ông muốn vẽ hình cho thiết khéo, thiết giống, xin đem hình đến mượn tiệm họa-chon-dung của Mrs Nguyen-đức-Nhuận: thì tất sẽ dâng vui lòng đẹp mắt. Tiệm này được nhiều nhà sang trọng ngợi khen. Hình vẽ đề trăm năm không phai. Thy vẽ tiệm này đã có bằng cấp tốt nghiệp và nghề vẽ và ba cái bằng cấp của hội đấu-xảo Đông-dương ban khen. Qui-vị muốn biết rõ, xin viết thư hỏi, tiệm này sẽ gởi cho một tờ cáo bạch có cất nghĩa rõ cách vẽ và đề thuốc tất cả cá phần minh. Gởi thư, hình, hoặc mandat xin để báo thơ như vậy:

M. NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN Chủ-tiệm Họa-Chon-Dung 28, Boulevard Paul-Bert, Saigon.

Hàng Dầu TRƯƠNG-VĂN-BÈN,

có bán đủ thứ dầu

Dầu phộng ăn thiết ngon và tốt.
Dầu dừa.
Dầu xô không có mùi hôi.
Dầu mè thơm.
Và Dầu bóng giá rẻ để thợ bạc
Hàng
Bánh dầu đậu phộng thiết tốt.
Bánh dầu củ-đá.
Bánh dầu hạt gòn.
Bánh dầu hạt bông.
Bánh dầu dừa để cho heo và bò ăn.
ĐỒ TỐT VÀ GIÁ RẺ HƠN!
Khách-trú

Hãng tôi mua dừa khô, dầu phộng, mè, hạt gòn, hạt bông, hạt củ-đá, đậu và hạt esoutchou. Mua giá khá hơn các nơi.
Xin Lục-châu ai có muốn mua bán với tôi thì xin mời đến nhà hoặc viết thư hỏi thì tôi gởi kiếu và san bảng tiếp rước rất trọng thể và trả lời lập tức.
Nay lời:
TRƯƠNG-VĂN-BÈN.
Hội đồng quản-hạt,
Đường CAO-MÉN, số 40,
CHULÓN.

CANOT HƠI
Đề chỗ chuyên mau lẹ, Ông Charles BARDON
đề tuần du diên địa
Hỡi lập tức viết thư thương nghị với
NGƯỜI ĐỒNG TÀU
Ở đường Paul Blanchy số 127
SAIGON (Namk)

MỘT CÁI KIỂU THEO LOẠI « POPULAIRE », KẸU LÀ AUTO-GLISSEUR SỐ 620

Chắc chắn
đóng kỹ càng
giáng đẹp!
giá 1.500 \$
sắp lên
Khoát huyệt
kỳ-làng sạch sẽ
GIÁ RẺ

Thuốc hoàn Rabuteau

Hiệu dấu con nai.

Thuốc này dùng trong các đường-đường nước Pháp. Thuốc này làm cho người làm ra cách bào chế được nhiều phần thưởng-trọng. Hiện nay quốc-dân tin dùng một cách dạn-dĩ và hào-bạnh, vì thuốc này thử thì thử nghiệm. Nay duy nên kể ra những bệnh nhờ thuốc này trị thuyên, là: đờn ông hoặc đờn bà yếu đuối bạc nhược; con gái lười đừi biếng nhác lúc tuổi cập kê hoặc vì thai nghén, hoặc vì cho bú mà mất sức; kinh nguyệt bất điều; hơi ấm công việc nặng nề mà phải mệt quá sức; tinh thần mờ mếch; xảy rầm mặt mày, đầu đau, đau đớn v... v... mây, mây, mây, mây, dùng vài ve thuốc hoàn Rabuteau này con nai thì dứt tuyệt.

BÁN TẠI:
Pharmacie Principale Soltrène Saigon
và Pharmacie Franco-Asiatique
Hélar, Cholon.

Rượu chắt hảo hạng của AUGUSTE MATTEI làm tại bên xứ Corse, đã ngon vô song mà lại ngọt vô cùng.
Ai mua thì phải hỏi cho đúng tên AUGUSTE MATTEI.
Rượu này nội Đông-dương chỉ có một mình hãng Denis freres trư mà thôi.

Thợ khảm đen có hiện

Thật khéo mà lại rẻ hơn các chỗ.

Kính cũng quý ông dùng khảm đen rõ;
Tôi thiết rành nghề thợ khảm trên 15 năm rồi, nên làm đủ kiếu các thứ khảm nhiều lớp; ít lớp, lớp dày, lớp mỏng, kiếu nào theo kiếu này rất khéo. Như là thứ lớp mỏng từ 7 tới 9-10 lớp, thứ lớp dày từ 4 tới 8 lớp mà thôi. Song có thứ khảm biệt theo kiếu cúp tóc, quý ông muốn kết tinh lại một lần biệt lên để xuống như dùng nón, vậy rất tiện, thì phải đo (contour de tête) máy tạc phân và máy lớp dày mỏng xin chỉ rõ trong thơ và chỗ mấy ông

ở đặng tôi làm rồi gởi lại tiền sẽ phí tôi chịu mà phải trên 2 khảm. Khảm đặt có hai giá tùy theo hàng nặng nhẹ:
Hạng nhứt, bông và nhiều Bombay 1 khảm 3800
Hạng nhì, bông và nhiều Bombay 1 khảm 2.50
Còn nhà buôn bán muốn mua số có đủ kiếu xin gởi thơ tôi sẽ định giá cho để bán.
Cứ xin quý ông hãy mua khảm của tôi làm thiết khéo và kỹ càng, chắc chắn, lâu hư mà lại giá rẻ.
Kính cáo
NGUYỄN-VIN-BỚP
Thợ khảm đen
ở Số 100 Bình-nhâm
(Linh-thiệu).

• Có Một Hàng MUA MAY CÓ QUYỀN
THAY MẶT CHO NHÀ ĐÓNG VÀ LÊN XE MÁY
tại thành SE-ÉTIENNE
Mà thôi
M. E. MEEL, GARFOT SE-ÉTIENNE ở đường Galina số 36
SAIGON
CÁ ĐÀ ĐÔNG
đề thơ và để lên. B.
THƯỚC, ĐÀM, XE-MÁY, ĐỒNG-HỒ
và đồ HỘ-TRANG. ĐỒ ĐỒ LẠI GIÁ RẺ
Lục-Châu muốn mua vật chỉ thì xin đi thơ như vậy;
M. E. MEEL, GARFOT SE-ÉTIENNE, 36 rue Galina. — SAIGON

Cách làm mầu tố tiên

Viết thư cho ông Annam, Hào-vinh Công-ty, 148 bis Rue Lefebvre hiện giờ commo-stambourment (cách sửa tào của Anh nơi nhà máy thép một hộp một tấm ve dĩa Essence de menthe, hộp Lá-tiên, một nhứt trong cũi Đông-dương, giá là mười lăm đồng (15.000) mà thôi. Vì bán lẻ lại cho trong vòng quàn lớn một ve hai cũi (0420) - mỗi ve lời 5 xu, một trăm ve lời 5 đồng bạc, mười hộp lời năm chục, một trăm hộp lời năm trăm đồng bạc!

Viết thư đi, ông-bô quan cấp làm tờ tiên, ông làm. Ban đầu lời ít sau sẽ nhiều, bán buôn-quen thói, làm giàu chẳng bao lâu!

Cho không! Hãy coi cho kỹ. - Kể từ ngày nay một trăm người nào gọi thư đến mà mua dĩa trước, hãng Annam Hào-vinh Công-ty sẽ vui lòng gởi cho không một hộp lá-xà-bông một-tỷ thiệt, hiện ngay một sừng. (La Licorne), một nhứt trong cũi Đông-dương hay là một ve dĩa thơm Essence pour Lotion: Ban de Colo que, Quinine, foin occupé để làm dĩa một lít các thứ dĩa thơm kỹ, thy thích ai mua thì nào cũng được!

Hãy viết thư mau đi, đừng bỏ mất cơ hội làm tờ tiên-công làm.

Hãng Annam, Hào-vinh & C.
148 bis Rue Lefebvre Saigon.
Khả 00.

XA-BONG MAT-XAY

Từ hàng các thứ Xa-bông Mat-xay thật là trong sạch kỹ mà giá rẻ hơn

Hiện con chim Ác-là

HAO-VINH Công-ty

(Hào Annam)
148 bis, Rue Lefebvre, Saigon
AGENTS EXCLUSIFS

"NAM-PHONG"

MỘT THƯƠNG HIỆU NẤM SỢT KỸ

Giá:

Trọng năm. 1.000.000. 0.000
Năm tháng. 1.000.000. 3.000
Một cũi. 1.000.000. 0.000

XA-BONG MAT-XAY ĐEN

Từ Kim rở làm

Hiện con Rồng

HAO-VINH Công-ty

(Hào Annam)
148 bis, Rue Lefebvre, Saigon
AGENTS EXCLUSIFS

SOCIÉTÉ DES TABACS

DE L'INDOCHINE

(Đông-dương Yên - biển Công-ty)

Tư bản: 6.000.000 fr.

Bộ chính Công-ty tại PARIS

Bộ Cai-trị và nhà công-xưởng tại HANOI

Trại trồng thuốc lá tại KIM-XUYỀN và VĂN-KHÉ

THUỐC CHƯA VẤN VÀ THUỐC VẤN RỜI

HIỆU

« COQ. » (Con Gà)

Vị ngon - Giá rẻ - Nên hút

VÀ THƯ THUỐC LÁ VẤN RỜI HIỆU

PAGODE (Cái chùa)

Đôi hàng trần tổ

Bấy lâu Tê đã giầy công luyện chế các thứ Trà Việt-Nam ta, có ướp rỗng những mùi hoa thơm vàn vàn... Đặt là Kỳ-tâm-Hiện dấu riêng « Trại-Tim đỏ » đựng bằng hộp thiếc với gói lớn gói nhỏ đủ hạng!

Trước giúp nhau làm nghĩa!
Sau bồi bổ quốc-hồn!

Hãy các đấng hào tâm
đoái trường, mà
giúp sản vật Quê hương
phát đạt! Mông sao hèn
vững Quốc-hồn Việt-Nam! Ai
oi! sản tâm lòng son!! Khéo mà!!

H. K. SANH

Quản lý và chế tạo Kỳ-tâm-Hiện 61-62 đường
Testard và đường Charles Thomson CHOLON
Phố góc gần gare xe lửa Cholon-Mỹtho

THƯƠNG TRƯỞNG

Giá các thứ hàng hóa xuất cảng

TÊN CÁC THỨ CÂY	BỀ HOÀNH VÀ THƯƠNG		GIÁ CÂY CHUÔNG		GIÁ TỜ SỨC KHỎNG VỎ
	CÂY CUA CHUÔNG	SỐ SỨC	GIÁ CÂY CHUÔNG	GIÁ TỜ SỨC KHỎNG VỎ	
Cây dĩa làm bàn, ghế, cất nhà v. v.	Sao	035 x 033	0=45	25.00	25.00
	Cám-xe	"	0 45	32 00	
	Dầu thông	"	0 45		
	Trúc				18 50

LOẠI CÂY TRẦN	BỀ TRƯỜNG	BỀ HOÀNH	TỜ 100	GIÁ
Cây dĩa	1=50	Từ 0=10 đến 0=12	100	50
"	2 00	"	100	7
"	2 50	"	100	9
"	3 00	Chở lời bến Saigon 18 1/2	100	11
"	3 50	"	100	14
"	4 00	"	100	18
"	5 00	"	100	25

HOÀN CHẤT THUY
(Nước muối khoáng)

VICHY
PHÁP QUỐC DUYÊN

VICHY CELESTINS

Có bán ngay tại: (Thành phố Vinh, tỉnh Nghệ-an, tỉnh Phụng) - Thạch-Môn-binh (C) - Ông máy chế lặt-lặt.

VICHY GRANDE-GRILLE trị bệnh đau gan và bình đàm.

VICHY HOPITAL trị bệnh thương ti, trường nhiệt

Hãy coi chừng để giữ mạp, khi mua phải coi cho trúng
Bắt nước cho mình mua đúng.

VICHY-ÉTAT DUBOUTÉ

DEL VICHY-ÉTAT là nước khoáng trong nước sôi kỹ mà ra.
Cả hộp và có vỏ.

PASTILLES VICHY-ÉTAT mỗi khi ăn cơm rồi uống chừng 2, 3
huyền thì dễ tiêu hóa.

COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dùng để cho mình đẹp nước bọt
(Môi-khí-chất).

Seigon - Imp de l'Union
L'Administrateur Gérant: NGUYỄN-VĂN-CỎA

Certifie la fraude:
Trois mille ex:
façon le 28 Juin 1900